

λασσαν, τὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Προσωνομάζουσι δὲ ὡσαύτως τοῦτο Μοναστήριον τοῦ Κρημνοῦ, ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐπὶ πέτρας ἀποκρήνου. Ἐκ τούτου φαίνεται μία τῶν ὠραιότερων σκηνογραφιῶν ἐπὶ τῆς νήσου Πριγκίπου, καὶ ἐπὶ τοῦ τραχείου ἀκρωτηρίου, ἐφ' οὗ κεῖται ὁμώνυμος τῇ νήσῳ Μονή. Μέχρι τοῦ μέσου τῆς τελευταίας ἐκατονταετηρίδος ἡ Μονὴ αὕτη ἐξηρτάτο ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Χαλκηδόνος. Τῷ 1758 ἀνεκαινίσθη μετὰ τῆς προσκειμένης ἐκκλησίας ὑφ' ἐνός τούτων, τοῦ Ἰωαννικίου Γ' Καρατζᾶ, ἐκ τοῦ ἐπιφανοῦς ὁμώνυμου οἴκου καταγομένου, ὅστις ἐγένετο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τρία ἔτη... Ἐν τῇ Μονῇ δὲ ταύτῃ καὶ ἐτάφη τῷ 1793, ἦν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Πανάγιον Ταφον. Αὐτὸς ἐφύτευσε καὶ τὰς ὠραίας ὑπαρχούσας ἐτι δενδροστοιχίας τῶν κυπαρίσσω, ὧν ἡ μὲν φέρει ἐκ τῆς Μονῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν κατοικίαν τοῦ ἱεράρχου, σήμερον μεταβληθεῖσαν εἰς ναυτικὴν ὀθωμανικὴν σχολήν, ἡ δ' ἐκ τῆς Μονῆς εἰς τὴν κωμόπολιν τῆς Χάλκης. Ἄλλ' ὁ Καρατζᾶς δένεινε ἄλλως ὁ μόνος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, οὐτινος ἡ τελευταία κατοικία κεῖται ἐν Χαλκῇ. Ἡ νῆσος αὕτη κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἐκατονταετηρίδας ὑπῆρξε τόπος ταφῆς ἀγαπητῶν ἱεραρχῶν πεπτωκῶτων ἐκ τοῦ παρελθόντος μεγαλείου, παιγνίων εὐτελῶν καταστάντων τῶν Σουλτάνων καὶ τῶν Μεγάλων Βεζυρῶν, πολλάκις δὲ καὶ ἀναξίων καλλιτέρας τύχης. Πλὴν τῶν ἐνταφιασθέντων ἐν τῇ Μονῇ Ἁγίου Γεωργίου, πλὴν τῶν ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ τῶν ἐν τῇ Μονῇ τῆς Θεοτόκου ἢ τοῦ Προδρόμου, ὁ ναὸς ἐτι τῆς κωμοπόλεως Χάλκης περιέχει τὸν ταφον ἐνός τοῦλάχιστον αὐτῶν.

Πλείστοι ἄλλοι τῶν ἱεραρχῶν τούτων, ἀνίσχυροι κατασταθέντες, ἕνεκα τῆς δουλοφροσύνης αὐτῶν καὶ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τοῦ ποιμνίου των, ἀναπαύονται ἴσως ἄγνωστοι παρὰ τὸ πλευρὸν εὐτυχιστέρων συναδέλφων των, ὧν ἐπιτομβίος πλάξ διεβίβασε τὰ ὀνόματα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους.

Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Χάλκης, ἧς ἡ ἀγρία τοποθεσία εἶνε ἀξία ἐπισκέψεως, οἰκείται σήμερον ὑπὸ οἰκογενειῶν Ἑλλήνων, διατηρηθείσης μόνης τῆς ἐκκλησίας.

Τὰ εὐρύχωρα οἰκοδομήματα, ἅτινα ἐν κανονικῷ ῥυθμῷ βλέπει τις ἐκ τῆς ἀκτῆς ἐν δεξιᾷ τῆς κωμοπόλεως τῆς Χάλκης, καὶ παρὰ τοὺς πόδας τῆς Μονῆς, εἶνε ἡ ναυτικὴ ὀθωμανικὴ σχολή, ἐνταῦθα μεταφερθεῖσα ἐπὶ Μαχμούτ Β'.

A. M.

ΔΟΥΒΡΟΦΣΚΗΣ

Διήγημα Α. Πούσκιν.— Μετάφρ. ἐκ τοῦ ῥωσικοῦ.

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμε. φύλλον.]

ΣΤ'

—Καὶ λοιπὸν τὰ πάντα ἐτελείωσαν! διενοήθη ὁ Βλαδίμηρος· τὸ πρῶτ' ἀκόμη εἶχα μίαν γωνίαν καὶ τεμάχιον ἄρτου, αὐριον δὲ ὀφείλω ν' ἀφήσω διὰ παντός τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἐγεννήθην. Ὁ πατήρ μου, ἡ γῆ ὅπου ἀναπαύεται, θ' ἀνήκη τοῦ λοιποῦ εἰς ἄνθρωπον μισητόν, τὸν αἴτιον τοῦ θανάτου του καὶ τῆς δυστυχίας μου!... Ὁ Βλαδίμηρος ἐσφιγξε τοὺς ὀδόντας, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς εἰκόνας τῆς μητρὸς του, ἦν ὁ ζωγράφος εἶχε παραστήσῃ στηριζομένην ἐπὶ δρυφάκτου, φέρουσαν λευκὴν πρωϊνὴν ἐσθῆτα καὶ ῥόδον ἐπὶ τῆς κόμης. Καὶ ἡ εἰκὼν αὐτῆ θὰ μείνῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ τῆς οἰκογενείας μου, ἐσκέφη, θὰ ριφθῆ εἰς τὸν σωρὸν τῶν ἀχρήστων ἐπίπλων, ἢ θ' ἀναρτηθῆ εἰς τὸν προδομον, ἵνα ἐπισύρῃ τοὺς σαρκασμοὺς τῶν δούλων του· εἰς τὸν κοιτῶνά της δέ, εἰς τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, θὰ κατοικήσῃ δούλος τις. Ὅχι, ὄχι! ἡ οἰκία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν με διώκει, οὔτε εἰς αὐτὸν δὲν πρέπει ν' ἀνήκῃ. Ὁ Βλαδίμηρος ἐσφιγξε τοὺς ὀδόντας, φοβερὸν δὲ διαλογισμοὶ τῷ ἐπήρχοντο. Αἰ φωναὶ τῶν ξένων ἔφθανον μέχρις αὐτοῦ· οὗτοι ἐφέροντο ὡς κύριοι, προστάσσοντες καὶ ἀπαιτοῦντες τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο, καὶ δυσαρέστως διακόπτοντες διὰ τῶν φωνῶν αὐτῶν τὰς θλιβεράς του σκέψεις. Ἐπὶ τέλους ἐπεκράτησεν ἡσυχία.

Ὁ Βλαδίμηρος ἀνοιξας σκευοθήκας καὶ συρτάρια, ἐνησχολήθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν λογαριασμοὶ οἰκιακῶν ἐξόδων καὶ ἐπιστολαὶ ἀφορῶσαι διαφόρους ὑποθέσεις. Ὁ Βλαδίμηρος ἐσχισεν ὅλα ταῦτα χωρὶς νὰ τ' ἀναγνώσῃ. Ἐξακολουθῶν τὴν ἐξέτασιν, εὔρε μετὰ τῶν ἐγγράφων φάκελλον φέροντα ἐπιγραφὴν «ἐπιστολαὶ τῆς συζύγου μου.» Μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ὁ Βλαδίμηρος ἐπελήφθη τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιστολῶν ἐκείνων χρονολογουμένων ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς τουρκικῆς ἐκστρατείας, καὶ διευθυνομένων εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Κηστενιέφκας. Ἡ σύζυγος τῷ περιέγραφε τὴν ἐν τῷ χωρίῳ ζωὴν της καὶ τὰς οἰκιακὰς αὐτῆς ἐνασχολήσεις, μετὰ τρυφερότητος παραπονουμένη διὰ τὸν χωρισμὸν των, καὶ παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καλῆς του συντρόφου. Ἐν μιᾷ τῶν ἐπιστολῶν τῷ ἐξέφραζε τὴν ἀνησυχίαν της ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν τοῦ μικροῦ Βλαδμήρου, εἰς ἄλλην δὲ ἐφαίνετο εὐχαριστημένη διὰ τὴν πρωῖμον εὐφύϊαν τοῦ παιδός, εἰς ὃν προέλεγεν εὐτυχὲς καὶ λαμπρὸν μέλλον. Ὁ Βλαδίμηρος βυθισθεὶς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως εἰς κόσμον οἰκιακῆς εὐ-

Τὸ ἀποικιακὸν Κράτος τῆς Γαλλίας, ἧτοι αἱ ξέναι χῶραι, ἐφ' ὧν ἐπεκτείνεται ἡ γαλλικὴ κυριαρχία, περιλαμβάνει περὶ τὰ 28,500,000 κατοίκων.

δαιμονίας, δὲν παρετήρησεν ὅτι παρήλθεν ἡ ὥρα· αἴφνης τὸ ὰρολόγιον τοῦ τοίχου ἐσήμανε τὴν ἑνδεκάτην, τότε δὲ ὁ νέος, κρύψας τὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἔλαβε τὸ κηρίον, καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου. Εἰς τὴν αἴθουσαν οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐκοιμῶντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἡ τράπεζα ἦτο πλήρης ποτηρίων κενῶν, ὄξεια δὲ ὁσμὴ πνευματωδῶν ποτῶν ἐπλήρου τὸ δωμάτιον. Ὁ Βλαδίμηρος μετ' ἀποστροφῆς διῆλθε πρὸ αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν πρόδομον. Ἐκεῖ ἐπεκράτει σκότος, παρετήρησε δὲ ἄνθρωπὸν τινα, ὅστις, ἅμα ἰδὼν φῶς, ἐρίφθη εἰς μίαν γωνίαν· ὁ Βλαδίμηρος, στραφεὶς πρὸς αὐτόν, ἐγνώρισε τὸν σιδηρουργὸν Ἀρχίππην.

— Τί θέλεις ἐδῶ; τὸν ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν.

— Ἦθελα... ἦρθα νὰ μάθω ἂν ὄλοι εἶνε μέσα, ἀπήντησεν ὁ Ἀρχίππης ταπεινοφῶνως καὶ διστάζων.

— Καὶ τὸ τζεκοῦρι τί τὸ θέλεις;

— Τὸ τζεκοῦρι; καὶ πῶς νὰ περπατῆ κανεὶς τὴ νύχτα χωρὶς τζεκοῦρι; αὐτοὶ ἐδῶ εἶνε ἄνθρωποι ποῦ ποῖός ξέρει...

— Εἶσαι μεθυσμένος· πέταξε τὸ τζεκοῦρι, καὶ πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

— Ἐγὼ μεθυσμένος; ὁ Θεὸς ξέρει, ἀφέντη, πῶς οὔτε σταλαγματιὰ δὲν ἔβαλα ἔς τὸ στόμα... μὰ καὶ ποῖός τῶρα συλλογᾶται πιετό; Ἀκουσθὲκε ποτὲ τὰ γραμματικοῦδία αὐτὰ νὰ μᾶς παίρνουνε σκλάβους, καὶ νὰ διώχτουνε τοὺς ἀφεντάδες ἀπὸ τὰ σπίτια των;... Ἀκοῦς, ρουχαλίζουσι οἱ καταραμένοι· μὲ μιᾶς νὰ τοὺς στείλῃ κανεὶς ὄλους, καὶ ξεμπέρδεψε.

Ἡ Δουβρόφσκη συνωφρωῶθη.

— Ἀκουσε, Ἀρχίππη, εἶπε μετὰ τινα σιωπῆν· ἄφρησε τὰ σχέδιά σου, δὲν πταίουσι αὐτοί. Ἄναψε τὸ φανάρι καὶ ἀκολούθει με.

Ὁ Ἀρχίππης ἔλαβε τὸ κηρίον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Βλαδίμηρου, ἦναψε φανόν, καὶ ἀμφότεροι κατέβησαν ἀθροῦδως ἐκ τοῦ προθύρου, καὶ περιῆλθον τὴν αὐλὴν. Αἴφνης ἠκούσθησαν οἱ κτύποι τοῦ νυκτοφύλακος· οἱ κύνες ὑλάκτησαν.

— Τίς φυλάττει; ἠρώτησεν ὁ Δουβρόφσκης.

— Ἐμεῖς, ἀφέντη, ἀπήντησε λεπτὴ φωνή· ἡ Βασιλεῖσα καὶ ἡ Λουκέρια.

— Πηγαινέτε εἰς τὰ σπίτια σας, ταῖς εἶπεν ὁ Δουβρόφσκη, δὲν χρειάζεσθε.

— Φθάνει... προσέθηκεν ὁ Ἀρχίππης.

— Εὐχαριστοῦμε, ἀφέντη, ἀπήντησαν αἱ γυναῖκες, καὶ ἀνεχώρησαν.

Ὁ Δουβρόφσκη προέβη περαιτέρω. Δύο ἄνθρωποι τὸν ἐπλησίασαν, ἐκ τῆς φωνῆς των δὲ ἐγνώρισε τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Γρήσαν.

— Διατί δὲν κοιμᾶσθε; τοὺς ἠρώτησε.

— Καὶ ποῖός νυστάζει; ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος· τί μᾶς ἐμέλλετο νὰ ἰδοῦμε! ποῖός εἰμποροῦσε νὰ τὸ φαντασθῆ...

— Σιγά, διέκοψεν εἰπὼν ὁ Δουβρόφσκη· ποῦ εἶνε ἡ Γεγόροβνα;

— Ἐν τὸ σπίτι, εἰς τὴν κάμαρά της, ἀπεκρίθη ὁ Γρήσας.

— Πήγαινε φέρε τὴν ἐδῶ, καὶ ἄς φύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι ὄλοι οἱ ἄνθρωποι μας νὰ μὴ μείνῃ κανεὶς ἄλλος, ἐκτὸς τῶν ξένων· καὶ σύ, Ἀντώνιε ζέψε τὴν ἄμαξαν.

Ὁ Γρήσας ἀπῆλθε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε μὲ τὴν μητέρα του· ἡ γραῖα δὲν εἶχεν ἐκδυθῆ, ἐκτὸς δὲ τῶν ὑπαλλήλων, πάντες ἠγρύπνουσι.

— Ὅλοι εἶνε ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ Δουβρόφσκη· δὲν ἔμεινε κανεὶς εἰς τὸ σπίτι;

— Κανεὶς, μόνο οἱ ξένοι, εἶπεν ὁ Γρήσας.

— Φερέτέ μου ἐδῶ χόρτα ἢ ἄχυρα, εἶπεν ὁ Δουβρόφσκη. Οἱ ἄνθρωποι ἔτρεξαν εἰς τὸ ἵπποστάσιον, καὶ ἐπανῆλθον φέροντες χόρτον.

— Βαλετέ το ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ πρόθυρον καλά. Καὶ τώρα παιδιὰ, φωτιά!

Ὁ Ἀρχίππης ἦνοιξε τὸν φανόν, ὁ δὲ Δουβρόφσκη ἦναψε τεμάχιον ξύλου.

— Στάσου, εἶπε τῷ Ἀρχίππῃ, νομίζω ὅτι ἀπὸ τὴν βίαν μου ἔκλεισα τὴν θύραν τοῦ προδόμου· πήγαινε γρήγορα ἄνοιξέ την.

Ὁ Ἀρχίππης ἔτρεξε καὶ εὐρὼν τὴν θύραν ἀνοικτήν, τὴν ἐκλείδωσε ψιθυρίσας. — Ἀμὴ δὲ θὰ τοὺς ἀνοίξω· καὶ ἐπανῆλθε παρὰ τῷ Δουβρόφσκη.

Ὁ Δουβρόφσκη ἐπλησίασε τὸ ξύλον, ὅπερ ἐκράτει ἀνημμένον, εἰς τὰ χόρτα, τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς αὐτά, αἱ δὲ φλόγες ὑψωθεῖσαι, ἐφώτισαν τὴν αὐλὴν δλόκληρον.

— Ἀχ! ἀνεφώνησε μὲ τόνον παραπόνου ἡ Γεγόροβνα· Βλαδίμηρ! Ἀνδρέιτς, τί κάμνεις;

— Σιώπα! εἶπεν ὁ Δουβρόφσκη. Καὶ τώρα παιδιὰ, ἔχετε ὑγείαν, φεύγω ὅπου ὁ Θεὸς μὲ φωτίσῃ· σὰς εὐχόμασι εὐτυχίαν μὲ τὸν νέον σας κύριον.

— Ἀφέντη, εὐεργέτη, ἀνέκραξαν οἱ ἄνθρωποι του· ἀποθαίνομε, μὰ δὲ σ' ἀφίνομε· ἐρχόμαστε μαζῆ σου.

Οἱ ἵπποι ἦσαν ἔτοιμοι. Ὁ Δουβρόφσκη ἐκάθησε μετὰ τοῦ Γρήσα εἰς τὴν ἄμαξαν, ὁ Ἀντώνιος ἐμάστιξε τοὺς ἵππους, καὶ τάχιστα ἐξῆλθον τῆς αὐλῆς.

Ἐντὸς λεπτῶν αἱ φλόγες περιέζωσαν τὴν οἰκίαν, ἥς τὸ ἔδαφος μετὰ τριγμῶν κατέπεσε· τεμάχια ξύλων πεφλογοισμένα ἤρχισαν νὰ πίπτωσι, καπνὸς ἐρυθρὸς περιδινόμενος ὑψοῦτο ὑπὲρ τὴν στέγην, ἠκούσθησαν δὲ στεναγμοὶ καὶ φωναὶ θρηνηδαίς· «Βοήθεια, βοήθειά.»

— Ναὶ περιμένετε, εἶπεν ὁ Ἀρχίππης, μὲ σκληρὸν μειδιάμα θεωρῶν τὴν πυρκαϊάν.

— Ἀρχίππη, τῷ ἔλεγεν ἡ Γεγόροβνα, γλύτωσέ τους τοὺς καταραμένους· ὁ θεὸς θὰ σὲ ἀνταμείψῃ.

— Περιμένε, ἀπάντησεν ὁ σιδηρουργός. Τὴν στιγμήν ἐκείνην οἱ δικαστικοὶ ἐφάνησαν εἰς τὰ παράθυρα προσπαθοῦντες νὰ τὰ θραύσωσι. Ἄλλ' αἴφνης ἡ στέγη μετὰ κρότου κατέπεσε—καὶ οὐδὲν πλέον ἤκούσθη.

Τάχιστα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐξῆλθον εἰς τὴν αὐλήν· αἱ γυναῖκες μετὰ κραυγῶν ἔσπευδον νὰ σώσωσι τὰ πράγματά των, τὰ παιδιά ἐπήδων χαίροντα εἰς τὴν θεάν τῆς πυρκαϊᾶς. Οἱ σπινθῆρες διεσκορπίσθησαν δίκην πυρώδους βροχῆς, ἐξ αὐτῶν δὲ τὸ πῦρ μετεδόθη καὶ εἰς τὰς καλύβας.

— Τώρα ὅλα πᾶνε καλά! εἶπεν ὁ Ἀρχίπτης· τί φωτιά, αἶ; ἀπὸ τὴν Ποκρόφσκα θὰ φαίνεται λαμπρά.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην νέον τι ἐπέσυσε τὴν προσοχὴν του· μία γαλῆ ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ καιομένου ἀμαξοστασίου, ἀποροῦσα πόθεν νὰ καταβῇ. Πανταχόθεν τὴν περιεκύκλουν φλόγες. Τὸ δυστυχὲς ζῶον μετὰ θλιβερῶν μινυρισμῶν ἐζήτει βοήθειαν, τὰ παιδιά δὲ ἐξεκαρδίζοντο βλέποντα τὴν ἀπελπισίαν τῆς.

— Τί γελᾶτε, διαβολάκια; εἶπεν ὀργίλως ὁ σιδηρουργός· δὲ φοβᾶστε θεό; τὸ πλᾶσμά του χάνεται, καὶ σεῖς ἀνόητα χαιρόσαστε. Καὶ στηρίξας κλίμακα ἐπὶ τῆς καιομένης στέγης ἀνέβη, ἡ δὲ γαλῆ ἐνόησε τὸν σκοπὸν του, καὶ με ὕψος εὐγνώμον προσεκολλήθη διὰ τῶν ὀνύχων ἐπὶ τῆς χειρὶδος τοῦ ἐπενδύτου του. Ὁ σιδηρουργός ἡμιπυρκαυστός, κατέβη μετὰ τῆς λείας του.

— Τώρα, παιδιά, ἔχετε γειά· εἶπεν εἰς τοὺς ἐκπεπληγμένους ἀνθρώπους· δὲν ἔχω καμμιά δουλειὰ ἐδῶ· εὐτυχισμένοι νᾶστε καὶ θυμᾶστε με καμμιά φορά· καὶ ἀνεχώρησε. Ἡ πυρκαϊὰ διήρκεσεν εἰσὶ ἐπὶ τινα καιρὸν, ἐπὶ τέλος τὸ πῦρ ἐσβέσθη, καὶ σωροὶ ἀνθράκων, ἄνευ φλογός, ἐφαίνοντο λάμποντες ἐντὸς τοῦ σκότους· περὶ αὐτοὺς ἐπλανῶντο οἱ ἄστεγοι κάτοικοι τῆς Κηστενιέφσκας.

Ζ'

Τὴν ἐπαύριον ἡ περὶ τῆς πυρκαϊᾶς εἰδησις διέτρεξε τὰ περίχωρα. Πάντες περὶ αὐτῆς ὠμίλουν, διαφόρους ἐκφράζοντες ὑποθέσεις καὶ συμπερασμούς. Τινὲς ἐθεβαίουν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Δουβρόφσκη μεθυσθέντες εἰς τὴν κηδείαν, ἔκασαν τὴν οἰκίαν ἐξ ἀπροσεξίας, ἕτεροι δὲ κατηγοροῦν τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους, εὐθυμήσαντας εἰς τὴν νεοαποκτηθεῖσαν οἰκίαν. Καὶ μερικοὶ μὲν ὑπέπτευν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐθεβαίουν ὅτι αἴτιος τοῦ φρικώδους δυστυχήματος ἦτον αὐτὸς ὁ Δουβρόφσκης, πολλοὶ δὲ πάλιν ἔλεγον ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ἐκάη μετὰ τῶν ξένων καὶ ὄλων τῶν τῆς αὐλῆς. Ὁ Τρογκεούρωφ τὴν ἐπιούσαν ἔφθασεν ἐπὶ τόπου, καὶ αὐτοπροσώπως ἐνήργησεν ἀνακρίσεις, ἐξ ὧν ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ὑπαστυνόμος, ὁ πάρεδρος τοῦ δικαστηρίου, ὁ δικογράφος, ὁ γραφεὺς, καθὼς καὶ ὁ Βλαδίμηρος Δουβρόφσκη, ἡ Γεγόροβνα, καὶ ἐκ

τῶν τῆς αὐλῆς ὁ Γρηγόριος, ὁ ἀμαξηλάτης Ἀντώνιος καὶ ὁ σιδηρουργός Ἀρχίπτης, ἄγνωστον τί ἀπέγειναν. Οἱ ἄνθρωποι ὁμοφώνως κατέθεσαν, ὅτι οἱ δημοῖοι ὑπάλληλοι ἐκάησαν ὅταν κατέπεσαν ἡ στέγη, πράγματι δὲ τὰ πυρκαυστὰ ὅστ᾽ αὐτῶν εἶχον ἀνασκαφῇ. Αἱ γυναῖκες Βασιλίσα καὶ Λουκέρια, εἶπον ὅτι τὸν Δουβρόφσκη καὶ Ἀρχίπτην εἶχον ἰδῆ ὀλίγον πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς. Ὁ Ἀρχίπτης κατὰ τὴν γενικὴν ὁμολογίαν ἔζη, καὶ πιθανῶς ἦτο ὁ μόνος αἴτιος τῆς πυρκαϊᾶς· ἀλλὰ καὶ τὸν Δουβρόφσκη πολὺ ὑπέπτευν. Περαιτῶσας τὴν ἀνάκρισιν, ὁ Τρογκεούρωφ ἀπέστειλε πρὸς τὸν διοικητὴν λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν συμβάντων.

Μετ' ὀλίγον καιρὸν ἕτεροι εἰδήσεις ἔδωκαν νέαν τροφήν εἰς τὴν κοινὴν περιέργειαν καὶ τὰς συζητήσεις. Ἀνεφάνησαν λησταί, διασπείροντες τὴν φρίκην εἰς τὰ περίχωρα, τὰ δὲ κατ' αὐτῶν ληφθέντα μέτρα ἐδείχθησαν ἀνεπαρκῆ. Ληστεύσεις διεδέχοντο ἀλλήλας, σημαντικώτεροι ἢ μία τῆς ἄλλης, ὑπῆρχε δὲ κίνδυνος πανταχοῦ, καὶ εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ ἐντὸς τῶν χωρίων. Ἄμαξαι, πλήρεις ληστῶν, περιέτρεχον ἐν καιρῷ ἡμέρας τὴν ἐπαρχίαν ὅλην συλλαμβάνοντες ὀδοιπόρους καὶ ταχυδρομεῖα, εἰσέβαλλον εἰς τὰς κώμας, καὶ λεηλατοῦντες τὰς οἰκίας τῶν κτηματιῶν παρέδιδον αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ. Ὁ ἀρχιληστής ἐφημιζέτο ὡς ἄνθρωπος μὲ νοῦν, γενναϊότητα καὶ μεγαλοψυχίαν. Διηγούντο θαύματα περὶ αὐτοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦ Δουβρόφσκη ἦτο εἰς ὄλων τὰ στόματα, πάντες δὲ ἦσαν πεπεισμένοι ὅτι αὐτὸς μόνος ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν τολημῶν κακούργων. Δι' ἐν μόνον πρᾶγμα ἠπόρουσεν· οἱ λησταὶ ἐφείδοντο τῶν κτημάτων τοῦ Τρογκεούρωφ, καὶ οὔτε παράπηγά του ἔκασαν, οὔτε ἄμαξάν του ἐκράτησαν, οὗτος δέ, ἐν τῇ ὑψηλοφροσύνῃ του, ἀπέδιδε τὴν ἐξαιρέσιν ταύτην εἰς τὸν φόβον ὃν εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὅλην, καὶ εἰς τὴν ἐξαιρετὸν ἀστυνομίαν ἣν εἶχε διοργανώσῃ ὁ ἴδιος. Κατ' ἀρχὰς οἱ γείτονες ἐγέλων μὲ τὴν ὑψηλοφροσύνην τοῦ Τρογκεούρωφ, καὶ ἕκαστος περιέμενεν ἐπιθεσιν καὶ κατὰ τῆς Ποκρόφσκας, ὅπου οἱ λησταὶ θὰ εὔρισκον πλοῦσια λάφυρα, ἐπὶ τέλος ὅμως ἠναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι καὶ οἱ λησταὶ τῷ ἐδείκνυον ἀκατανόητον σεβασμὸν. Ὁ Τρογκεούρωφ ἐθριάμβευε, εἰς πᾶσαν δὲ περὶ νέας ληστείας τοῦ Δουβρόφσκη εἰδησιν ἀνέφερε μετ' εἰρωνίας τὸν διοικητὴν, τοὺς ἀστυνόμους καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων, τὰς χεῖρας τῶν ὁποίων διέφευγε πάντοτε ἀβλαβῆς ὁ Δουβρόφσκης.

Ἐντούτοις ἐφθασεν ἡ 1η Ὀκτωβρίου, ἡμέρα ἑορτῆς τοῦ ναοῦ ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Τρογκεούρωφ. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν τῆς περιγραφῆς τῶν κατόπιν συμβάντων, ὀφείλομεν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην πρόσωπα δι' αὐτὸν νέα,

ἢ τὰ ὁποῖα μόλις ἀνεφέραμεν ἐν ἀρχῇ τοῦ διηγήματος ἡμῶν.

Η'.

Ὁ ἀναγνώστης πιθανῶς ἐνόησεν ἤδη ὅτι ἡ θυγάτηρ τοῦ Τρογεκούρωφ, περὶ ἧς μόλις ὀλίγας λέξεις εἴπομεν μέχρι τοῦδε, εἶνε ἡ ἡρώϊς τοῦ ἡμετέρου διηγήματος. Τὴν ἐποχὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἦτο δεκαεπτὰ ἔτων καὶ καλλονῆς ἐξόχου. Ὁ πατὴρ τὴν ἡγάπα μέχρι παραφορᾶς, ἀλλ' ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν ἰδιοτρόπως, ποτὲ μὲν προσπαθῶν νὰ εὐχαριστῇ καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς φαντασιοπληξίας, ποτὲ δὲ φοβίζων αὐτὴν διὰ τῶν αὐστηρῶν, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ σκληρῶν αὐτοῦ τρόπων. Πειπισμένος περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφοσιώσεώς της, οὐδέποτε ἴσχυσε ν' ἀποκτήσῃ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆς. Ἡ νέα εἶχε λάβῃ τὴν ἔξιν νὰ μὴ ἀποκαλύπτῃ εἰς τὸν πατέρα τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῆς, καθὼ ἀγνοοῦσα ἂν θὰ τὸν εὔρισκεν ἁμοφρονοῦντα. Οὐδεμίαν εἶχε φίλην, καὶ ἀνετράφη ἐν τῇ μονώτει. Αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες τῶν γειτόνων σπανίως ἐπεσκέπτοντο τὸν Τρογεκούρωφ, οὗτινος αἱ συνήθειαι ὁμιλίαι καὶ διασκεδάσεις ἀπῆλθον ἀνδρῶν, καὶ οὐχὶ γυναικῶν συναναστροφῆν. Σπανίως ἡ ὠραία μας ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιον τῶν ξένων τῶν εὐθυμούντων μετὰ τοῦ πατρὸς της. Ἡ μεγάλη τοῦ οἴκου βιβλιοθήκη, πλήρης συγγραμμάτων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, γάλλων συγγραφέων τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος, ἦτο εἰς τὴν διάθεσιν της. Ὁ πατὴρ αὐτῆς μόνον βιβλία μαγειρικῆς ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἀναγνώσας, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν χειραγωγῆσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀναγνωστέας ὕλης, καὶ ἡ Μάσα φυσικῶ τῷ λόγῳ φυλλομετρήσασα διαφόρων εἰδῶν συγγράμματα, ἐπὶ τέλους ἐξέλεξε τὸ μυθιστόρημα. Τοιοῦτοτρόπως ἐπεράτου τὴν ἑαυτῆς ἀνατροφὴν, ἀρξάμενην ἄλλοτε ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τῆς δεσποινίδος Μισῶ, ἧτις εἶχεν ἀφήσῃ ἀναμνήσεις ἰκανῶς εὐαρέστους. Ἡ δεσποινὶς Μισῶ ἦτον ἀγαθὴ νέα, καὶ ποτὲ δὲν κατεχράτο τῆς ἐπιρροῆς, ἣν προφανῶς ἐξήσκει ἐπὶ τοῦ Τρογεκούρωφ. Οὗτος προσεκάλεσεν ἐκ Μόσχας διὰ τὸν μικρὸν τοῦ υἱὸν Σάσαν γάλλον διδάσκαλον, ὅστις καὶ ἔφθασεν εἰς Ποκρόφσκαν τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν συνέβησαν ὅσα ἤδη ἀφηγοῦμεθα.

Ὁ διδάσκαλος οὗτος εἴλκυσε τὴν εὐνοίαν τοῦ Τρογεκούρωφ διὰ τοῦ εὐχαρίστου αὐτοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν ἀφελῶν του τρόπων. Τῷ εἶχε παρουσιάσῃ πιστοποιητικὰ καὶ ἐπιστολὴν ἀπὸ μέρους συγγενοῦς τινος τοῦ Τρογεκούρωφ παρ' ᾧ τέσσαρα ἔτη εἶχε χρηματίσῃ ὡς παιδαγωγός. Ὁ Τρογεκούρωφ ἐξήτασε πάντα ταῦτα, καὶ μόνον τῷ ἀπήρσεσεν ἡ νεότης τοῦ γάλλου, ὅχι διότι αὐτὴ ἀντέκειτο εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν πείραν τὴν τόσον ἀναγκαίαν εἰς τὸ ἀτυχές τοῦ διδασκάλου ἐπάγγελμα, ἀλλ' εἶχεν ὑπονοίας τινάς,

ἃς καὶ αὐθωρεὶ ἀπεφάσισε νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ. Ὅθεν διέταξε νὰ ἔλθῃ ἡ κόρη του ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ ὡς διερμηνεύς.

— Πλησίασε, Μάσα, εἰπέ αὐτοῦ τοῦ μουσοῦ ὅτι, ἃς ἦνε, τὸν δέχομαι, ἀλλὰ μὲ συμφωνίαν νὰ μὴ τολμήσῃ ποτὲ νὰ καλοκυττάξῃ τὰς νέας τοῦ σπιτιοῦ, εἰδεμὴ τὸν κάμνω ἐγὼ τοῦ σκύλλου τὸν υἱόν. . . ἐξήγησέ του τα, Μάσα.

Ἡ Μάσα ἠρρυθρίασε, καὶ ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν διδάσκαλον, τῷ εἶπε γαλλιστί ὅτι ὁ πατὴρ της βασιζέται εἰς τὴν σεμνότητα καὶ καλὴν του διαγωγὴν.

Ὁ γάλλος προσέκλινε καὶ ἀπήνησεν, ὅτι ἤλπικε ν' ἀποκτήσῃ τὴν ὑπόληψιν των, ἂν ὄχι τὴν εὐνοίαν αὐτῶν.

Ἡ Μάσα κατὰ λέξιν μετέδωκε τὴν ἀπάντησιν:

— Καλὰ, καλὰ! εἶπεν ὁ πατὴρ της· δὲν τοῦ χρειάζεται μῆτε εὐνοία μῆτε ὑπόληψις. Τὸ χρέος του εἶναι νὰ φροντίζῃ διὰ τὸν Σάσαν καὶ νὰ τὸν διδάσκῃ γραμματικὴν καὶ γεωγραφίαν. Ἐξήγησέ τα. Ἡ νεῆνις ἐμετρίασεν, ἐν τῇ μεταφράσει, τὰς βαρβάρους ἐκφράσεις τοῦ πατρὸς, ὅστις ἀπέλυσε τὸν γάλλον εἰς τὴν πτέρυγα τῆς οἰκίας, ὅπου εἶχεν ὀρίσθῃ ὁ θάλαμος του.

Ἡ Μάσα οὐδόλως ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸν νέον γάλλον. Ἀνατραφεῖσα ἐν τῷ μέσῳ ἀριστοκρατικῶν προλήψεων, θεώρει τὸν διδάσκαλον ὡς τινα ὑπηρετὴν ἢ ἐργάτην, τουτέστι πᾶν ἄλλο ἢ ἄνδρα. Ὅθεν δὲν παρετήρησεν οὔτε τὴν ἐντύπωσιν ἣν αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ εἶχε προξενήσῃ εἰς τὸν κ. Δεφόρζ, οὔτε τὴν συγκίνησιν αὐτοῦ, οὔτε τὴν ἄλλοιωθεῖσαν φωνὴν του. Κατόπιν εἶχον πολλάκις συναντηθῆ, χωρὶς ἐκείνη νὰ τὸν ἀξιώσῃ μεγάλῃς προσοχῆς. Ἀπροσδοκῆτως ἔλαβε περὶ αὐτοῦ νέαν ὄλως ἰδέαν.

Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Τρογεκούρωφ ἀνετρέφοντο συνήθως μικραὶ τινες ἄρκτοι, αἵτινες ἀπετέλουν μίαν τῶν κυριωτέρων διασκεδάσεων τοῦ κτηματίου. Καὶ μικροὶ μὲν ἐνδῶφ ἦσαν οἱ ἄρκτυλοι ἐφέροντο καθ' ἑκάστην εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς οἰκίας, ὅπου ὁ Τρογεκούρωφ ἐπὶ ὀλοκλήρους ὥρας διεσκέδαζεν ἐρεθίζων αὐτοὺς ἐναντίον γαλῶν καὶ σκυλάκων, ἡλικιούμενοι δέ, ἐκρατοῦντο ἀλυσίδετοι, ἵνα κατόπιν χρησιμεύσωσιν εἰς τὸ πραγματικὸν κυνήγιον. Ἐνίοτε ὠδήγουν ἄρκτον τινὰ ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας καὶ ἐκύλιον ἐνώπιόν της βυτίον τοῦ οἴνου κενόν, ὠπλισμένον μὲ καρφία· ἢ ἄρκτος τὸ ὠσφραίνεται, τὸ ἠγγίζειν ἐκεντρίζετο τοὺς πόδας, ὠργισμένη δὲ ἐκ τοῦ πόνου, τὸ ὄθει ἰσχυρότερα, καὶ ὁ πόνος καθίστατο δριμύτερος. Τότε τῇ ἐπήρχετο λύσσα, ὠρουμένη ἐρρίπτετο ἐπὶ τοῦ βυτίου, ἔπαυε δὲ ἐπιτιθέμενον τὸ δυστυχὲς θηρίον τότε μόνον, ὅταν ἤθελον ἀπομακρύνει ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνισχύρου ὀργῆς του. Ἄλλοτε ἐξεύγνουσιν εἰς ἁμαξάν ζεῦγος

ἄρκτων, ἐκάθιζον ἐπ' αὐτῆς ἄκοντας τινὰς τῶν ξενιζομένων καὶ τοὺς ἐγκατέλειπον εἰς τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ. Καλλιτέρα ὁμως ἀστειότης τοῦ Τρογεκούρωφ ἐθεωρεῖτο ἢ ἀκόλουθος.

Πειναλέαν ἄρκτον ἐνέκλειαν εἰς κενὸν δωμάτιον, ἀφοῦ πρῶτον τὴν ἔδεναν μὲ σχοινίον, ἐξαρτώμενον ἐκ κρίκου, προσηλωμένου εἰς τὸν τοῖχον διὰ κοχλίου. Τὸ σχοινίον αὐτὸ εἶχε σχεδὸν τὸ μῆκος τοῦ δωματίου, εἰς τρόπον ὥστε μία μόνον ἀντίθετος γωνία ἠδύνατο νὰ ἦνε ἀπρόσιτος εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ φοβεροῦ θηρίου. Καὶ τί ἔκαμαν; Εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου ὠδήγουν συνήθως κανένα πρωτόπειρον αἴφνης ὄθου αὐτὸν πρὸς τὴν ἄρκτον, ἐκλείδωναν τὴν θύραν, καὶ τὸ δυστυχὲς θῦμα ἀφίνετο μόνον μετὰ τοῦ μαλλοφόρου ἐρημίτου. Ὁ δῦσμοιρος ξένος μὲ ἐσχισμένον ἐπενδύτην καὶ τὰς χεῖρας ἔχων πλήρεις ἀμυχῶν, δὲν ἐβράδυνε νὰ εὕρῃ τὴν ἀσφαλῆ γωνίαν ἢ το ὁμως ἐνίοτε ἠναγκασμένος, ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας, νὰ ἴσταται συνεσταλμένος εἰς τὸν τοῖχον καὶ νὰ βλέπῃ πῶς τὸ ἐξηγηριωμένον θηρίον, δύο βήματα μακρὰν του, ἐπήδα, ἴστατο ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ ὠρούμενον, προσεπάθει ὄλαις δυνάμεσι νὰ τὸν φθάσῃ. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ διδασκάλου ὁ Τρογεκούρωφ ἔβαλε κατὰ νοῦν νὰ τὸν εἰσαγάγῃ εἰς τῆς ἄρκτου τὸν θάλαμον. Ὅθεν καλέσας αὐτὸν μίαν πραιάν, τὸν ὠδήγησε διὰ σκοτεινῶν διαδρόμων αἴφνης πλῆγία τις θύρα ἠνοίχθη—δύο ὑπηρέται ὤθησαν πρὸς αὐτὴν τὸν γάλλον καὶ τὴν ἐκλείδωσαν· ἔλθων εἰς ἑαυτὸν ὁ διδασκαλὸς εἶδε τὴν ἄρκτον τὸ θηρίον ἤρχισε νὰ ὠρύεται, μακροῦθεν ὄσφραϊνόμενον τὸν ξένον του, αἴφνης δέ, σταθὲν ὄρθιον, ὠρμησε κατ' αὐτοῦ... Ὁ γάλλος οὐδαμῶς ἐπτοήθη, οὔτε ὑπεχώρησε, ἀλλ' ἀνέμενε τὴν ἐπίθεσιν. Ἡ ἄρκτος ἐπλησίασε, τότε δὲ ὁ Δεφόρξ ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του πιστόλιον, καὶ ἐπιθέσας αὐτὸ εἰς τὸ οὖς τοῦ πειναλέου θηρίου, ἐπυροβόλησε. Ἡ ἄρκτος ἀνετράπη. Ὅλοι ἔδραμον, ἡ θύρα ἠνοίχθη, καὶ ὁ Τρογεκούρωφ εἰσηλθεν, ἐκπεπληγμένος ἐκ τῆς λύσεως ἣν ἔσχεν ἢ ἀστειότης του.

Ὁ Τρογεκούρωφ ἀπήτησε τὴν ἐξήγησιν τοῦ πράγματος. Τίς δηλαδὴ προειδοποίησε τὸν Δεφόρξ περὶ τῆς προετοιμασθείσης σκηνῆς, ἢ διατί ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ πιστόλιον πλήρες. Ἡ θυγάτηρ του προσκληθεῖσα, ἦλθε καὶ μετέφρασε τῷ γάλλῳ τὰς ἐρωτήσεις τοῦ πατρός.

— Δὲν ἤκουσα τίποτε περὶ τῆς ἄρκτου, ἀπήνητησεν ὁ Δεφόρξ, πάντοτε δὲ φέρω πιστόλια, διότι δὲν σκοπεύω νὰ ὑποφέρω προσβολὰς δι' ἃς ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου δὲν δικαιούμαι νὰ ζητήσω ἰκανοποίησιν.

Ἡ Μάσα τὸν παρετῆρει ἐκπεπληγμένη καὶ μετέδωκε τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν πατέρα της, ὅστις χωρὶς νὰ δώσῃ ἀπάντησιν διέταξε νὰ ἐκβάλω-

σιν ἐκεῖθεν τὴν ἄρκτον· ἔπειτα στραφεῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους του εἶπε·

— Παλληκάρι μιὰ φορὰ δὲν ἐφοβήθη, μὰ τὸν θεόν, δὲν ἐφοβήθη. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης ἠγάπησε τὸν Δεφόρξ, καὶ δὲν ἐζήτησε πλέον νὰ τὸν δοκιμάσῃ.

Ἄλλὰ τὸ συμβάν αὐτὸ ἐπέφερον ἀληθῆ κατὰπληξιν εἰς τὴν φαντασίαν τῆς νεάνιδος. Εἶδεν αὕτη τὸ θηρίον νεκρὸν, καὶ τὸν Δεφόρξ ἰσταμένον γαλήνιον πλησίον της, καὶ ἡσύχως μετ' αὐτῆς συνδιαλεγόμενον. Εἶδεν ὅτι ἡ ἀνδρία καὶ ἡ ὑψηλόφρων φιλαυτία δὲν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν τάξιν ἀνθρώπων, καὶ ἔκτοτε ἤρξατο δεικνύουσα πρὸς τὸν νέον διδασκάλου ὑπόληψιν, καθισταμένην ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν μεταλείπειν. Μεταξὺ αὐτῶν συνήφθη ποιὰ τις σχέσις. Ἡ Μάσα εἶχεν ἀξιόλογον φωνήν, καὶ μεγάλην εἰς τὴν μουσικὴν κλίσιν, ὁ Δεφόρξ δὲ προσεφέρθη νὰ τῇ δίδῃ μαθήματα. Ἐκ τούτων εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης συμπεραίνει ὅτι ἡ νέα κόρη τὸν ἠγάπησε, χωρὶς οὔτε ἡ ἴδια νὰ ἐνοῆ εἰσέτι τὸ αἰσθημά της.

Θ'.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς οἱ ξένοι ἤρχισαν νὰ φθάνωσι. Τινὲς κατέλυσον εἰς τὴν κυρίως οἰκίαν, ἕτεροι εἰς τοὺς πέριξ οἰκίσκους, καὶ οὗτοι μὲν εἰς τοῦ οἰκονόμου, ἐκεῖνοι δὲ εἰς τοῦ ἱερέως, καὶ οἱ λοιποὶ παρὰ τοῖς εὐπόροις τῶν χωρικῶν, τὰ ἰπποστάσια ἦσαν πλήρη ἵππων, αἱ αὐλαὶ δὲ καὶ τ' ἀμαξοστάσια ἔγεμον ἀμαξῶν. Τὴν ἐνάτην τῆς πρωΐας ἤρξατο ἡχῶν ὁ κώδων, καλῶν εἰς τὴν λειτουργίαν, πάντες δὲ διηυθύνθησαν πρὸς τὸν νέον λιθόκτιστον ναόν, τὸν ὑπὸ τοῦ Τρογεκούρωφ οἰκοδομηθέντα, καὶ κατ' ἔτος δι' ἀναθημάτων ὑπὸ τοῦ ἰδίου κοσμούμενον. Τόσοι δὲ ἐπίσημοι εὐλαβεῖς εἶχον συναθροισθῆ, ὥστε οἱ χωρικοὶ ἔμενον ἔξω τοῦ ναοῦ, παρὰ τὰ προπύλαια καὶ ἐντὸς τοῦ περιβολοῦ. Ἡ λειτουργία δὲν εἶχεν ἀρχίσῃ ἔνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ Τρογεκούρωφ, ὅστις ἐπὶ τέλους ἔφθασεν ἐπὶ ἀνοικτῆς ἀμάξης, συρομένης ὑπὸ ἑξ ἵππων, καὶ σεμνοπρεπῶς βαδίζων, κατέλαβε τὴν θέσιν του ἐν τῷ ναῷ, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς θυγατρὸς του. Τὰ βλέμματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐστράφησαν πρὸς αὐτὴν—καὶ οἱ μὲν ἀπεθαύμαζον τὴν καλλονήν, αἱ δὲ ἔταστικῶς παρετῆρουν τὸν στολισμὸν της. Ἡ λειτουργία ἤρξατο ἔψαλλον τῆς οἰκίας οἱ ψάλται, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Τρογεκούρωφ, ὅστις ἐκράτει τὸ ἴσον, καὶ προσήχετο εὐλαβῶς ἰστάμενος, μεθ' ὑπερφάνου δὲ ταπεινότητος προσεκύνησεν ἐδαφιαίως, ὅτε ὁ διάκονος μεγαλοφώνως ἐνέκραξε «καὶ ὑπὲρ τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ ναοῦ τούτου.»

Περατωθείσης τῆς λειτουργίας, ὁ Τρογεκούρωφ πρῶτος ἠσπάσθη τὸν σταυρόν, πάντες δὲ τὸν ἠκολούθησαν ἐν σώματι, καὶ οἱ μὲν γείτονας

τὸν ἐπλησίασαν μετὰ σεβασμοῦ, αἱ δὲ κυριαὶ περιεστοίχισαν τὴν Μάσαν. Ὁ Τρογεκούρωφ, ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ, προσεκάλεσε τοὺς ξένους εἰς τὸ γεῦμα, καὶ καθήσας ἐφ' ἀμάξης ἀνεχώρησεν ὑπὸ πάντων ἀκολουθούμενος. Τὰ δωμάτια τῆς οἰκίας του ἐπληρώθησαν ξένων, ἀνὰ πᾶσαν δὲ στιγμήν εἰσῆρχοντο νέα πρόσωπα, μετὰ κόπου εἰσχωροῦντα μέχρι τοῦ οἰκοδεσπότη. Αἱ κυριαὶ φέρουσαι ἐνδύματα ἀπηρχαιωμένον συρμοῦ τετριμμένα καὶ βαρύτιμα, διὰ μαργαριτῶν δὲ καὶ ἀδαμάντων κεκοσμημένα, ἐσχημάτισαν ἡμικύκλιον· οἱ δὲ ἄνδρες συνωθοῦντο περὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς εἶχαν παρατεθῆ τὰ ὀρεκτικά καὶ τὸ οἰνόπνευμα, θορυβωδῶς μεταξύ των συνδιαλεγόμενοι. Εἰς τὴν αἴθουσαν ἠτοιμάζετο τράπεζα δι' ὀγδοήκοντα πρόσωπα, οἱ δὲ ὑπηρεταὶ ἔτρεχον ἄνω κάτω, διευθετοῦντες τὰ τοῦ γεύματος. Ἐπὶ τέλους ὁ ἀρχιτρίκλινος ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ γεῦμα εἶχε παρατεθῆ, καὶ ὁ Τρογεκούρωφ πρῶτος ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν, μετ' αὐτὸν δὲ αἱ κυριαὶ κατέλαβον σοβαρῶς τὰς θέσεις των, προσέχουσαι νὰ φυλάττωνται πως τὰ πρωτεῖα· αἱ νεάνιδες, δειλαὶ ὡς ποίμνιον αἰγῶν, προσῆλθον ὁμοῦ συνωθούμεναι, καὶ ἐτοποθετήθησαν ἢ μία παρὰ τὴν ἄλλην. Ἀπέναντι αὐτῶν ἔλαβον θέσιν οἱ ἄνδρες, εἰς δὲ τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης ἐκάθησεν ὁ διδάσκαλος μετὰ τοῦ μικροῦ Σάσα.

Οἱ ὑπηρεταὶ διένειμον τὰ φαγητὰ εἰς ἓνα ἕκαστον κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ τῶν τρυβλίων καὶ μαχαιρῶν ὁ κρότος ἠνοῦτο μετὰ τῶν θορυβωδῶν συνομιλιῶν τῶν δαιτυμόνων. Ὁ Τρογεκούρωφ ἐπέβλεπεν εὐθυμος τὸ γεῦμά του, καὶ ἀπελάμβανε πλήρη τὴν εὐτυχίαν φιλοξενουμένου οἰκοδεσπότη. Τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ἀνοικτὴ ἄμαξα, ὑπὸ ἐξ συρομένη ἵππων.

— Τίς εἶνε; ἠρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης.

— Ὁ Ἀντῶν Παφνούτιτς, ἀπεκρίθησάν τινες.

Ἡ θύρα ἠνοιχθη, καὶ ὁ Ἀντῶν—Παφνούτιτς Σπίτζιν, πολὺσαρκος ἀνὴρ, πεντηκοντούτης, μὲ πρόσωπον στρογγύλον, ἐξ εὐλογίας κατάστικτον καὶ διὰ πυκνοῦ πώγωνος κεκοσμημένον, ἐρρίφθη εἰς τὸ ἐστιατόριον μὲ ὑποκλίσεις καὶ μειδιάματα, ἔτοιμος ἦδη νὰ ζητήσῃ συγγνώμην.

— Ἐνα πιάτο ἐδῶ ἰσνέκραξεν ὁ Τρογεκούρωφ κόπιασε Ἀντῶν Παφνούτιτς, κάθησε καὶ εἶπέ μας τί σημαίνει ὅτι καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν δὲν ἦσουν καὶ εἰς τὸ γεῦμά μου ἄργησες· πῶς τὸ 'παθες; ἐσύ, καὶ εὐλαθῆς εἶσαι καὶ φαγᾶς.

— Ζητῶ συγχώρησιν, ἀπήντησεν ὁ Σπίτζιν περάσας μίαν ἄκραν τοῦ χειρομάκτρον εἰς τὴν κομβιδόχην τοῦ ἐπενδύτου του· ζητῶ συγχώρησιν, Κύριλλε Πετρόβιτς. Εἶχα κινήσῃ ἑνώρις, ἀλλὰ εἰς τὸν δρόμον ἔσπασε τὸ στεφάνι τοῦ τροχοῦ· τί νὰ κάμω; Εὐτυχῶς ἤμεθα πλησίον χωρίου· ἐωσοῦ φθάσωμεν ἐμεῖ, καὶ ἐωσοῦ εὐρωμεν

πιθρᾶν νὰ τὸ διορθώσῃ, ἀπέρασαν σωστὰ τρεῖς ὥραι· τί νὰ γίνῃ; Νὰ πάρω τὸν πλησιέστερον δρόμον διὰ τοῦ δάσους τῆς Κηστενιέφκας, δὲν ἐτόλμησα, καὶ ἔκαμα γύρον.

— Ποῦ θὰ 'πῆ, διέκοψεν εἰπὼν ὁ Τρογεκούρωφ, δὲν εἶσαι ἀπὸ τοὺς γενναίους· τί ἐφοβήθη;

— Πῶς τί ἐφοβήθηκα; ἐλησμονήσατε τὸν Δουβρόφσκη; παραξένον εἶνε νὰ πέσης εἰς τὰ χέρια του; αὐτὸς κανένα δὲν ἀφίνει, ἐμένα μάλιστα καὶ τὸ δέρμα ἐμπορεῖ νὰ μοῦ βγάλῃ.

— Καὶ διατί δὰ αὐτὴ ἡ διάκρισις;

— Πῶς διατί, σεβαστέ Κύριλλε Πετρόβιτς; καὶ ἡ δίκη τοῦ μακαρίτου Δουβρόφσκη; δὲν ἐμαρτύρησα ἐγώ, διὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω, δηλαδὴ κατὰ συνείδησιν, ὅτι οἱ Δουβρόφσκαὶ κατέχουν τὴν Κηστενιέφκαν χωρὶς κανένα δικαίωμα καὶ μόνον ἀπὸ ἰδικὴν σὰς συγκατάβασιν, δὲν εἶπε δὲ ὁ μακαρίτης (ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπαύσῃ) ὅτι θὰ μὲ διώρθωνε ὅπως ἤξευρε; τῶρα ὁ υἱὸς πιθανόν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ πατρός του. Διὰ τὴν ὥραν, ὁ Θεὸς μ' ἐπροστάτευσε καὶ μόνον μίαν ἀποθήκην μου ἐλήστευσαν, ἐμποροῦν ὁμως νὰ ἔλθουν καὶ εἰς τὴν ἔπαυλιν.

— Ἐκεῖ δὰ πιστεύω νὰ μείνουν εὐχαριστήμενοι· τὸ κόκκινον κιβώτιον βέβαια εἶνε γεμάτον.

— Ἄσχημα, σεβαστέ Κύριλλε Πετρόβιτς· ἦτον γεμάτον ἀλλὰ τῶρα ἄδειασε.

— Ψεύματα μὴ λέγεις, Σπίτζιν. Σὰς ξεύρωμε πολὺ καλὰ τί εἶνε τὰ ἐξοδά σου; εἰς τὸ σπίτι σου ζῆς ἄθλια, κανένα δὲν δέχεσαι, τοὺς χωρικούς σου γδύνεις· δηλαδὴ μόνον συνάζεις καὶ τίποτ' ἄλλο.

— Σεῖς πάντα χωρατεύετε, σεβαστέ Κύριλλε Πετρόβιτς, ἐφέλλισεν ὁ Σπίτζιν μειδιῶν, ἡμεῖς ὁμως εἴμεθα ἀφανισμένοι. Καὶ ὁ Σπίτζιν ἐπέπεσε κατὰ λιπαροῦ τεμαχίου ἰχθύος ὅπως καλύψῃ δι' αὐτοῦ τὴν πικρίαν τῆς καταποθείσης ἀρχοντικῆς ἀστείότητος. Ὁ Τρογεκούρωφ ἀφήσας αὐτόν, ἀπετάθη πρὸ τὸν νέον ὑπαστυνόμον, πρῶτην φοράν ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ καθήμενον εἰς τὸ ἄλλον ἄκρον τῆς τραπέζης, πλησίον τοῦ διδασκάλου.

— Λοιπόν, κύριε ὑπαστυνόμε, δεῖξέ μας τὴν καλληκαριάν σου, πιάσε μας τὸν Δουβρόφσκη.

Ὁ ὑπαστυνόμος ἐταράχθη, προσέκλινεν, ἐμεδίασεν ἐτραύλισε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπρόφερε.

— Θὰ προσπαθῆσωμεν, ἐξοχώτατε.

— Χμ! θὰ προσπαθῆσωμεν· πρὸ πολλοῦ προσπαθεῖτε, ἀλλ' ἕως τώρα τίποτε.

— Ἀληθέστατα, ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁλος τεταραγμένος ὁ ὑπαστυνόμος.

— Τουλάχιστον εἶνε εὐκρινής, εἶπεν ὁ Τρογεκούρωφ. Κρῖμα ὁμως τὸν μακαρίτην Ταράς Ἀλεξίετς· ἂν δὲν τὸν ἔκαιαν, θὰ ἦτο μεγάλη ἡσυχία εἰς τὰ περιχώρα. Καὶ τί ἀκούεται διὰ

τὸν Δουβρόφσκη; Ποῦ τὸν εἶδαν τὴν τελευταίαν φορὰν :

— Εἰς τὸ σπίτι μου, Κύριλλε Πετρόβιτς, ἠκούσθη βαρεῖα φωνὴ γυναικός· τὴν περασμένην τρίτην ἐγευμάτισε μαζῇ μου.

Πάντων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ἄνναν Γλόποβαν, χήραν, ἀπλῆν τοὺς τρόπους, ἣν πάντες ἠγάπων διὰ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ εὐθυμον τοῦ ἤθους. Ὅλοι μετὰ περιεργείας ἠτοίμασθησαν ν' ἀκούσωσι τὴν διήγησίν της.

[Ἔπεται συνέχεια]

Π. Α. Α.

ΟΙ ΗΓΕΤΑΙ

Ἐκ τοῦ συγγράμματος Ἡ κοινωνία τοῦ Λονδίνου.

Ὁ λόρδος Σαλισθουρὺ εἶνε ὁ κατ' ἐξοχὴν *homme du jour* ἀναμένων ἴσως ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν Γλάδστωναν γενόμενος καὶ αὐτὸς «ὁ ἀνὴρ τῆς ψυχολογικῆς στιγμῆς.» Εἶνε ἐκ τῶν συμπαθεστάτων καὶ τῶν μάλιστα ἐμποιοῦντων ἐντύπων συγχρόνων πολιτικῶν ἀνδρῶν, τοὺς ἀγῶνάς του δὲ πρὸς καταπολέμησιν πασῶν τῶν τάσεων τῆς ἐποχῆς παρακολουθεῖ ἕκαστος μετὰ περιεργίης μετεχούσης πως καὶ σεβασμοῦ. Κατέχεται ὑπὸ εἶδος τινὸς δογματισμοῦ—ὑπὸ τὴν εὐγενεστέραν τῆς λέξεως σημασίαν—καὶ μάλιστα, δύναται τις νὰ προσθήσῃ, ὑπὸ ζέσεως ἱπποτικῆς καθιστώσης τὸν μέγαν αὐτὸν τῶν συντηρητικῶν ἠγέτην ἀνδρα παρωχημένης ἐποχῆς, ἀνδρεῖον ὁμῶς καὶ τολμηρόν. Ἀδιαλείπτως μάχεται κατὰ τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν, ἂν καὶ γινώσκει κάλλιστα ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἠττηθῇ, ἀποκτᾷ δ' ὡς ἐκ τούτου τὸ γόητρον μαχητοῦ ἀγωνιζομένου μόνον πρὸς διάσωσιν τῆς ἰδίας τιμῆς. Δηκτικός, δριμύς, ἀγέρωχος, οὐδέποτε συνθηκολογῶν μετὰ τῆς συνειδήσεώς του, μὴ παραδεχόμενος ὅτι ὀφείλει νὰ κολακεύῃ τὰς ἰδέας τῶν συμπολιτῶν του διὰ νὰ ἐφελκύσῃ τὰς ψήφους των, ἦτο καταλληλότατος ὅπως καταστῇ ἠγέτης κόμματος ἀντιστάσεως. Ἀλλὰ πῶς πρέπει νὰ στενοχωρῆται διότι ἡ παλαίστρα εἶνε τόσο περιωρισμένη καὶ διότι εἶνε ἀπλῶς ὁ διευθυντὴς ὁμάδος σκευαρῶν, ἐνῶ ἐκ φύσεως ἐπλάσθη νὰ γείνη ὁ ἀρχηγὸς Ἀντεπαναστάσεως! Ἄν δὲν ἐπρόκειτο νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ ριζοσπαστισμοῦ, γυπὸς κατατρώγοντος τὰ σπλάγχχνα τοῦ Προμηθεῶς τούτου, ἐὰν ἡ μοναρχία, πρὸς ἣν ἱεράν τρέφει πίστιν, οὐδένα ἤθελε διατρέχει κίνδυνον, θὰ ἦτο ὑπουργὸς ἐμφρων καὶ καλοκάγαθος ὑπὸ δεσποτικὴν κυβέρνησιν. Ἡ ἄκρα αὐτοῦ ἀκεραιότης, ἡ περιφρόνησις του πρὸς πάντα συμβιβασμόν, πρὸς πᾶσαν διαιτησίαν τὸν περιβάλλουσι μὲ ἀπλότητά τινα σχεδὸν κυνικὴν. Βλέπει τὸν κίνδυνον καὶ τὸν ἀρνείται· καταλαμβάνει ποῖον εἶνε τὸ φάρμακον, ἀλλὰ τὸ ἀπορρίπτει. Προτιμᾷ τὰ

πάντα ν' ἀφήσῃ εἰς περίπλοκον θέσιν, παρὰ νὰ ὑποστῇ λύσιν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τῶν γεγονότων. Οἱ λόρδοι τὸν χειροκροτοῦσι ὁσάκις αὐστηριὸς μὲν ἀλλὰ δικαίως ἐπικρίνει τι ἢ ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ ὑπουργείου, οὐτινος ἀνηλεῶς καταδεικνύει τὰ σφάλματα. Ἄλλ' ἐν τῇ ἐξουσίᾳ εὐρισκόμενος βεβαίως θὰ διέπραττε χείρονα, αἱ δὲ μεταρρυθμίσεις αἵτινες τυχὸν ἤθελον προσέλθει ἐξ αὐτοῦ δὲν θὰ ἦσαν ἔργα τῶν χειρῶν του, ἀλλὰ θὰ ἐξήρχοντο ἀκέραται ἐξ ἐπαναστάσεως ἣν αὐτὸς θὰ προῦκάλει. Συνεχίζει τὰς παραδόσεις τῆς ἐναντιώσεως καὶ τῆς ἀντιζηλείας ἐξ ὧν προέκυψεν ἡ πάλῃ τοῦ Βελλιγκτῶνος κατὰ τοῦ Γρέη, τοῦ Πήλ κατὰ τοῦ Ῥῶσσελ, τοῦ Δισρα-ἔλη κατὰ τοῦ Γλάδστωνος. Δὲν ὑπάρχει συντηρητικὸς ἄλλος συντηρητικώτερος αὐτοῦ. Ἐχθρὸς πασῶν τῶν τάσεων τῆς νεωτέρας κοινωνίας, ἔτοιμος πάντοτε ν' ἀγωνισθῇ κατ' αὐτῆς, εἶνε ὁ θερμότερος τῶν συνηγόρων τῶν ὑφισταμένων θεσμῶν, οὐχὶ διότι θεωρεῖ αὐτοὺς δικαίους ἢ ὀρθοὺς, ἀλλ' ἀπλῶς διότι ὑφίστανται καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ἀγαπητόν του ἐπιχειρήμα. Βαθύ-νους ἐξεταστὴς τῶν πραγμάτων, φιλοτεχνῶν κομψῶς τὴν φρασεολογίαν του, ἐπιρρωνύων τὸ ὕψος του δι' εὐρείας φιλολογικῆς μαθήσεως, ἐπὶ τοσοῦτον φιλεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, ὥστε κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐκτρέπεται ἐκ τῶν ἐπικτῆτων τύπων καὶ κυριευόμενος ὑπὸ τοῦ ὀρητικοῦ χαρακτῆρός του δὲν δύναται νὰ ἐξευγενίσῃ ἢ νὰ περιστείλῃ τοὺς ὀνειδισμοὺς καὶ τοὺς χλευασμοὺς του. Ἀποτροπιαζόμενος τὴν Γαλλικὴν Ἐπαναστάσιν, ἰσχυρίζομενος ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶνε μεγάλη διότι ἀντίστη εἰς τὰς ἐπαναστατικὰς ἰδέας, ἀρνείται νὰ παραδεχθῇ ὅτι τὴν πατρίδα αὐτοῦ προεφύλαξεν ἀπὸ τὰς συμφορὰς τῶν νεωτέρων χρόνων οὐχὶ τὸ πείσμα ἐν ᾧ ἐννοεῖ αὐτὸς νὰ ἐπιμείνῃ, ἀλλ' αἱ ἐπίκαιροι τῶν προκατόχων του παραχωρήσεις.

Ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου ὁ λόρδος Σαλισθουρὺ εἶνε τέλειος τύπος εὐ ἠγμένου ἀνδρός, λίαν περιζήτητος δὲ εἶνε ἡ αἴθουσα, ἔνθα ὑποδέχεται τοὺς πολιτικούς αὐτοῦ φίλους. Καὶ ὑποδέχεται μὲν ἀρκετοὺς, πάντας ὁμῶς ἀνήκοντας εἰς ὁμάδα ἐκλελεγμένην παρ' αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀνωτάτης κοινωνικῆς τάξεως. Κέκτηται δύο ἐπαύλους, τὴν μίαν παρὰ τὴν Διέππην, τὴν ἑτέραν δὲ ἐν Χάτφιλδ, ὅπου ἐνίοτε προσκαλεῖ τοὺς φίλους του εἰς ἀγροτικὰς διασκεδάσεις κατ' ἀπομίμησιν τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας.

Ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ἠγέται ὑπάρχουσι ὁ Σίρ Στάφφορντ Νόρθκοτ καὶ ὁ λόρδος Ρανδόλφος Τσῳρτσιλ ἐν τῇ δεξιᾷ, ἐν τῇ ἀριστερᾷ δὲ πλείστα ὅσα μέλη τοῦ παρόντος ὑπουργείου (Γλάδστωνος) καὶ ὁ δημαγωγὸς Τζῶν Βράιτ, περὶ οὗ ἂν καὶ δὲν εἶνε ἠγέτης ἀνεγνωρισμένος, ἐνταῦθα πρέπει νὰ διαλάβω.